

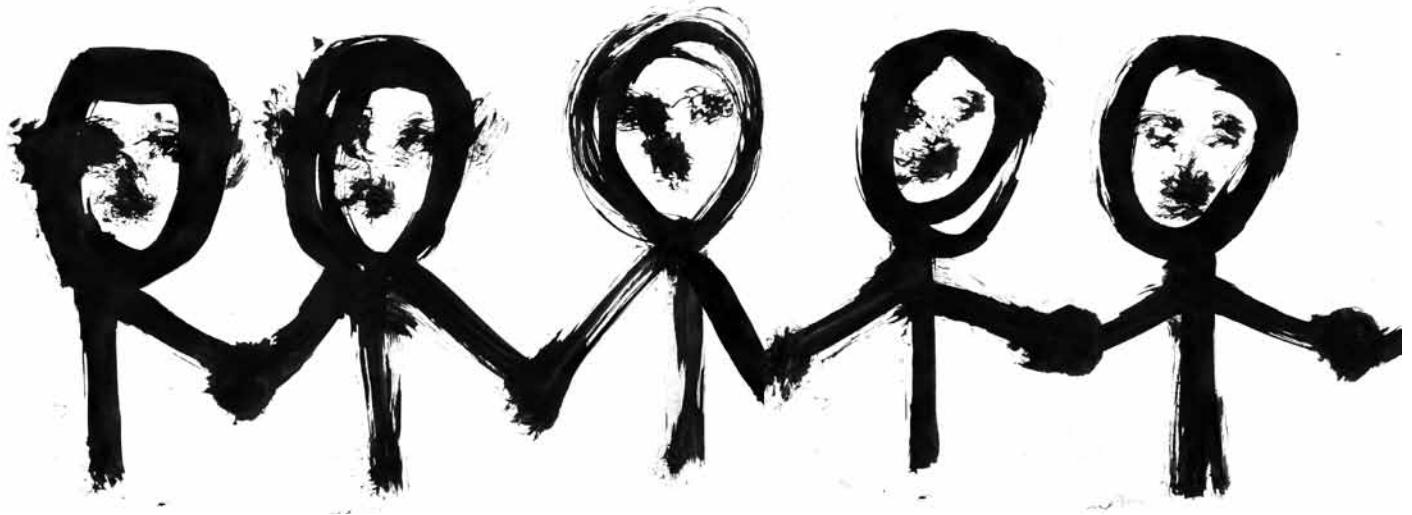
Els Campus d'Excel·lència i el futur de la UdG: una visió estratègica

La Universitat viu una època de canvis que van més enllà de la implantació d'un nou model d'ensenyament superior europeu i que obliga a una modernització i adaptació constants a una societat profundament transformada en la darrera dècada. Recentment hem sabut que aquesta transformació estarà fortament condicionada per la complicada situació econòmica actual, amb un escenari de finançament fortament restrictiu.

A més d'aquestes transformacions, les universitats han competit durament entre elles amb l'aparició d'una convocatòria per a la conversió dels campus universitaris en Campus d'Excel·lència Internacional (CEI). Durant l'any 2009 va sortir la primera convocatòria, la qual tenia com a finalitat identificar aquelles universitats espanyoles que acomplien els criteris de qualitat necessaris per entrar en un selecte club d'institucions on ja hi ha algunes de les millors universitats de França i Alemanya. Enguany, s'ha obert una segona convocatòria que acabarà de definir els no més de deu projectes, entre els quals naturalment hi ha les principals (per grans) universitats de l'Estat.

Però, què entenem per «excel·lència»? La dificultat de mesurar les qualitats es fa especialment palesa en aquest cas. Són excel·lents aquelles universitats que produeixen molt o aquelles que són més eficients? Pot ser excel·lent una universitat petita com la UdG? Sembla que després de dues convocatòries encara no hi ha respostes inequívokes per a aquestes preguntes. En qualsevol cas, el rerefons d'aquestes convocatòries sí que sembla més clar i està tenyit de política universitària en majúscules, la qual demana agregació entre institucions, identificació de sinèrgies, optimització de recursos i, sobretot, especialització. En qualsevol cas, exigir l'excel·lència a les universitats en un entorn econòmic fortament restrictiu, per no dir regressiu, és paradoxal, però també un gran repte.

Malgrat que, per la seva definició i objectius, els CEI no estiguin pensats per a les universitats més petites, hem de reconèixer que aquestes convocatòries han servit, si més no, per remoure profundament el sistema universitari. Mai abans els rànquings i les valoracions numèriques de les universitats no havien estat tan finament analitzats, ni mai abans les posicions de les universitats en els diferents àmbits i ítems mesurats no havien pres tant valor. Fins i tot el nou model de finançament de les universitats públiques catalanes que hi ha ara mateix sobre la taula proposa una ampla fracció variable en funció de la producció i l'eficiència. D'alguna manera, aquests rànquings, que mesuren aspectes tan bàsics com la productivitat científica, el nombre de tesis lligides per PDI o el nombre de trams docents, esdevindran el far guia de les polítiques de moltes universitats, particularment aquelles que consideren la seva situació com a «objectivament millorable». Però seríem jugadors de driblatge curt i ens equivocaríem si les accions de govern anessin dirigides a corregir les deficiències

evidenciades per aquestes classificacions. Les universitats han de perseguir l'excel·lència a través de polítiques a llarg termini, ben consensuades per la comunitat universitària i que siguin suficientment fermes per sobreviure als mandats successius de diferents rectores o rectors.

En aquest sentit, la UdG ha participat en les dues convocatòries, convençuda que eren una oportunitat única per delinear el seu futur, per trobar i mostrar les seves singularitats i per iniciar un camí que és del tot necessari si volem ser una universitat de qualitat en docència, recerca i transferència. Aquest camí ens ha de servir per continuar essent excel·lents a través de l'atracció de talent, d'una oferta de graus i màsters que guanyi prestigi any rere any, d'una recerca puntera i en sintonia amb la societat, d'una aposta ferma per la internacionalització i de la construcció d'un campus de qualitat, amb bons serveis, bona accessibilitat i espais de qualitat. Per assolir tot això cal la implicació de les institucions més properes i molt probablement l'associació amb universitats properes no només geogràficament sinó també en els valors i objectius.

En la primera fase ja vam demostrar que som forts en internacionalització, en adaptació a l'EEES i en projectes d'incorporació de centres d'FP al nostre campus. Tot això amb l'aigua com a element transversal de singularitat envers altres universitats similars.

En aquesta segona convocatòria, la UdG ha trobat una forta complementarietat amb la Universitat de les Illes Balears en aspectes relacionats amb la sostenibilitat turística i l'aigua, i s'ha tingut l'oportunitat de presentar en la segona fase un projecte

conjunt, encara més ambiciós, en què el Pol transfronterer de Recerca i Ensenyament Superior (PRES) té un paper fonamental. D'aquesta manera, la UdG ha jugat la carta de l'agregació a dues bandes, Illes Balears i França, la qual cosa serveix per dibuixar dos eixos que ens facin millors i a la vegada ens distingixin de la resta; d'una banda, sostenibilitat turística i aigua, i de l'altra, internacionalitat a través de l'acord PRES signat enguany entre la UdG, la UdL i la UIB i les universitats de Perpinyà (UPVD) i de París VI (UPMC), aquesta última per mitjà del seu Observatori Oceanogràfic de Banyuls de la Marenda.

A través de la participació en les convocatòries de CEI, la UdG ha fet un exercici d'introspecció que s'ha vist oportunitat complementat pel projecte UdG2020, una iniciativa impulsada pel Rectorat que convida a pensar en clau estratègica la universitat que volem ser d'aquí a deu anys a partir dels elements que tenim actualment i de les tendències observables.

Els temps de les universitats petites i «generalistes» s'està acabant. Les noves polítiques de gestió i optimització de recursos humans i de programació de titulacions aniran aflorant de mica en mica i en aquest escenari només les universitats especialitzades o amb fortes singularitats prevaldran. Quan llegiu això ja s'haurà resolt la segona fase de la convocatòria CEI i la sort de la UdG en aquesta aventura ja estarà decidida. De totes formes, l'esforç haurà valgut la pena perquè, sigui quin sigui el resultat, la UdG ja hi ha sortit guanyant.